

Nr 30.

Av herr Holmbäck, om ändrad ordning för meddelande av tillstånd att framdraga elektriska ledningar i vissa fall.

För närvarande anläggas flerstädes i vårt land vattentäkter, som hava att förse samhällen och fabriksanläggningar med deras behov av vattenledningsvatten för skiftande ändamål, sålunda såväl hushållsvatten som fabriktionsvatten. All anledning finnes antaga, att även i framtiden vattentäkter komma att i stor utsträckning anläggas. Bestämmelser angående vad som är att iakttaga vid anläggandet av vattentäkter finnas intagna i vattenlagens 2 kap. Så skall vattendomstols förhandstillstånd sökas, när viss vattenkvantitet per dygn överskrides. Vattendomstolen har att, därest sökanden så yrkar, bestämma den ersättning, som skall utgå till ägare av mark, som beröres av vattenledningarna från platsen för vattentäkten till förbrukningsplatsen (se 2 kap. 45 § vattenlagen).

Det har visat sig, att det ofta är nödvändigt att framdraga elektrisk kraftledning till den vid vattentäkten belägna pumpstationen för erhållande av kraft för pumpmaskineriet. Vidare förekommer det, att en särskild svagströmsledning måste framdragas till pumpstationen, för att dennas personal skall kunna nås med meddelanden rörande pumpningen. Enligt nu gällande lagbestämmelser har företagaren, därest dessa elektriska ledningar beröra annan än sökanden tillhörig mark, att anhålla om Kungl. Maj:ts tillstånd om rätt till expropriation för servitut, innefattande rätt att framdraga starkströmsledningen, och för nyttjanderätt med avseende å svagströmsledningen. Sedan expropriationstillståndet meddelats, skall expropriationen efter stämning å fastighetsägaren verkställas av allmän domstol. Ersättningen skall bestämmas av expropriationsnämnd. Ett förenklat förfarande får emellertid ske, om fastighetsägaren förklarar sig villig att upplåta servituts- resp. nyttjanderätt och rättigheten i fråga medför blott ringa men. Då erfordras icke Kungl. Maj:ts tillstånd, men förfarandet inför allmän domstol måste iakttagas; om överenskommelse om ersättningen slutits, behöver dock icke nämnd anlitas (89 § andra stycket expropriationslagen; jfr 1 § lagen 27 juni 1902 innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar). Det förenklade förfarandet brukar kallas proformaexpropriation.

Såsom av det ovan anförda framgår, måste, då beträffande anläggande av vattentäkt det visar sig erforderligt att jämväl framdraga elektriska starkströms- och svagströmsledningar, företagaren *dels* göra framställning hos vederbörande vattendomstol, *dels* ock stämma till allmän domstol. Detta fördyrar förfarandet och fördröjer jämväl frågornas slutliga avgörande. Det vore därför lämpligt, att sådan ändring vidtoges i vattenlagen, att vatten-

domstol ägde att, sedan Kungl. Maj:t meddelat expropriationstillstånd, lämna medgivande till dylika ledningars framdragande och avgöra de i samband därmed stående ersättningsfrågorna. Vidare borde vattendomstol, när proformaexpropriation får äga rum, kunna direkt avgöra samtliga förekommande frågor.

Det kan påpekas, att 34 § gruvlagen ger sökande till en utmålsförrättning rätt att i samband med utmålsläggningen få mark sig anvisad för utförande av elektrisk kraftledning sedan Kungl. Maj:t meddelat tillstånd till utförande av kraftledningen. I detta fall avgöres alltså ersättningsfrågan av bergmästaren och gode män. Det kan även påpekas, att enligt vattenlagen vattendomstolen avgör ersättningsfrågor av expropriationsnatur, t. o. m. då det gäller ersättning för fast egendom.

Med stöd av vad ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag till lagändring i den riktning ovan angivits.

Stockholm den 19 januari 1949.

Å. Holmbäck.